Nr 164.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer m. fl.; given Stockholms slott den 9 mars 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga inkomna framställningar angående pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer m. fl. samt anför därvid följande.

1:o.

Ang. understöd åt avlidne löjtnanten F. Raabs fader förre kontrollören F. V. Raab.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 13 januari 1927, har förre kontrollören vid sockertillverkningen Fredrik Vilhelm Raab anhållit att komma i åtnjutande av pension från och med den 1 januari 1925 i anledning av att hans son, löjtnanten vid Karlskrona grenadjärregemente Folke Raab avlidit till följd av olycksfall under flygtjänstgöring den 23 september 1921. Till stöd för ansökningen har sökanden, som är född den 27 april 1860, anfört, att han vore änkling sedan 1918 och fullständigt ensam; att han entledigats från sin befattning vid sockerkontrollen hösten 1921; att han med utgången av år 1924 för sitt uppehälle konsumerat det sparade kapital han innehaft och därför vore i behov av pension; att han saknade arbetsanställning; samt att han sedan år 1922 icke varit i taxeringslängderna upptagen till beskattningsbar inkomst.

Av handlingarna inhämtas tillika, att riksförsäkringsanstalten visserligen funnit olycksfallet hava inträffat under sådana omständigheter, att ersättning i anledning av detsamma kunde utgivas jämlikt bestämmelserna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete, och därför utgivit begravningshjälp med 240 kronor, men att anstalten icke ansett sig kunna tillerkänna sökanden någon livränta, enär han icke kunde anses hava varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av den omkomnes arbete, samt att, sedan av riksförsäkringsanstalten i enlighet härmed meddelat beslut av sökanden överklagats hos försäkringsrådet, sistnämnda myndighet enligt utslag den 14 april 1927 ej funnit skäl göra ändring i överklagade beslutet.

Flygstyrelsen har i avgivet utlåtande den 8 februari 1927 anfört, att sökandens son, framlidne löjtnanten F. Raab, omkommit vid flygplanhaveri den 23 september 1921. Vid tiden för sitt frånfälle hade denne åtnjutit en månatlig avlöning av cirka 450 kronor. Vid sagda tidpunkt hade sökanden, såvitt av ansökningen framginge, innehaft anställning såsom kontrollör vid sockertillverkningen och torde därav hava haft sin utkomst. Det torde vid sådant förhållande icke kunna göras gällande, att sökanden vid sonens frånfälle varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av den avlidnes arbete. Till följd härav torde sökanden icke med stöd av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete kunna grunda rätt till sådan ersättning, som enligt sagda lag annars skulle tillkomma honom. Emellertid syntes detta förhållande icke lägga hinder i vägen för att med hänsyn till föreliggande omständigheter tillerkänna sökanden skäligt understöd. Det torde i detta sammanhang förtjäna erinras om, att riksdagen efter proposition vid föregående tillfällen tillerkänt pension åt föräldrar till vid flygolyckor omkomna befattningshavare (209/1918 och 81/1920). I enlighet härmed torde även fråga om pension i förevarande fall böra underställas riksdagen. I fråga om pensionens storlek tilläte sig flygstyrelsen föreslå, att den bestämdes till det belopp, som för liknande fall föreslagits i betänkande angående arméns och marinens flygväsenden den 14 mars 1918, 1,000 kronor.

Arméförvaltningens fortifikations- och civila departement hava den 9 mars 1927 yttrat sig i ärendet och därvid anfört, att oaktat sökanden författningsenligt icke vore berättigad till någon livränta i anledning av sonens på grund av olycksfall under flygtjänstgöring timade frånfälle, ansåge dock departementen, med hänsyn dels till sökandens jämförelsevis höga ålder och i samband därmed iråkade svårighet att förskaffa sig inkomstbringande arbete, dels ock därtill att sökanden, som saknade beskattningsbara inkomster, genom sonens död gått miste om ett ekonomiskt stöd, som han eljest säkerligen kunnat påräkna, det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något understöd av statsmedel bereddes sökanden. Departementen tilläte sig i sådant avseende erinra om, att riksdagen efter därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar i åtskilliga fall beviljat pension från allmänna indragningsstaten åt efterlevande föräldrar efter befattningshavare, som avlidit till följd av olycksfall under flygtjänstgöring. Sålunda hade dylika pensioner beviljats exempelvis av 1920 års riksdag enligt skrivelse nr 296 åt månadslönaren å torpeddepartementet vid flottans station i Stockholm C. O. Widmarks föräldrar och av 1925 års riksdag enligt skrivelse nr 134, punkt 17, åt löjtnanten vid Kalmar regemente E. O. A. Åbergs efterlämnade moder, änkan Anna Albertina Åberg, född Eriksson. I båda dessa fall hade någon livränta av riksförsäkringsanstalten icke kunnat utgivas, enär de efterlevande icke kunnat anses hava varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av de avlidnas arbete. Vad anginge beloppet av det understöd, departementen ansåge böra beredas sökanden, syntes det lämpligt att utgå från samma understödsbelopp, som enligt riksdagens ovannämnda beslut tillerkänts löjtnanten E. O. A. Åbergs efterlämnade moder, eller 500 kronor för år. Som emellertid understöden numera borde så avpassas, att de kunde betraktas såsom reglerade, syntes understödsbeloppet böra i detta fall bestämmas till 600 kronor eller samma belopp, som skolat såsom livränta utgå, därest bestämmelserna i 1916 års lag om försäkring för olycksfall i arbete varit å förevarande fall tillämpliga. Understödet syntes böra utgå från och med den 1 januari 1927. På grund av vad sålunda anförts, hemställde departementen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förre kontrollören Fredrik Vilhelm Raab finge från och med den 1 januari 1927 å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Uti avgivet utlåtande den 15 mars 1927 har *statskontoret* anfört, att på de skäl, som av arméförvaltningens fortifikations- och civila departement framhållits för deras förslag, ansåge även statskontoret anledning föreligga att bereda sökanden någon pension av statsmedel; och då statskontoret icke hade något att erinra mot det av departementen föreslagna pensionsbeloppet eller deras förslag i övrigt, tillstyrkte statskontoret, att framställning till riksdagen gjordes i enlighet med vad departementen hemställt.

Då riksdagen tidigare i liknande fall beviljat understöd åt föräldrar till genom flygolycka omkomna statstjänare, finner jag mig, under åberopande av vad i ärendet förekommit, kunna tillstyrka utverkande av understöd jämväl åt avlidne löjtnanten Raabs fader med av arméförvaltningen och statskontoret föreslaget årligt belopp av 600 kronor; och torde understödet böra utgå från och med den 1 januari 1928.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne löjtnanten vid Karlskrona grenadjärregemente Folke Raabs fader, förre kontrollören Fredrik Vilhelm Raab må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

2:o.

Ang. understöd åt avlidne löjtnanten vid flottan E. A. Palms moder, änkan Hilda Davida Palm, född Hellstenius.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till flygstyrelsen överlämnad skrift, dagtecknad den 19 november 1927, har änkan Hilda Davida Palm, född Hellstenius, anhållit att komma i åtnjutande av pension i anledning av att hennes son, löjtnanten vid flottan Erik Axelsson Palm avlidit till följd av olycksfall under flygtjänstgöring den 27 oktober 1927. Till stöd för ansökningen har änkan Palm anfört, att hon, som är född den 3 september 1872, icke äger annan inkomst än den pension, varav hon är i åtnjutande efter sin den 20 juli 1927 avlidne man, lantbruksingenjören Axel Palm, och att intet av hennes barn, en son och två döttrar, kan bidraga till hennes uppehälle.

I avgivet yttrande den 7 december 1927 har *flygstyrelsen* erinrat därom, att riksdagen i åtskilliga fall beviljat pension från allmänna indragningsstaten åt föräldrar till officerare, som avlidit till följd av olycksfall under flygtjänstgöring. Sålunda hade 1920 års riksdag efter framställd proposition (nr 36) beviljat dylik pension till ett belopp av 500 kronor årligen åt löjtnanten vid flottan F. G. A. Netzlers efterlämnade moder. I betänkande angående arméns och marinens flygväsenden, avgivet den 14 mars 1918 av särskilt tillkallade sakkunniga, hade föreslagits för den händelse, att olycksfall vid flygning medförde döden, åt efterlevande fader eller moder efter ogift officer eller, där båda kvarlevde, åt dem gemensamt en årlig livränta av 2,000 kronor. Ehuru flygstyrelsen funne den sålunda föreslagna normen lämplig, ansåge sig emellertid flygstyrelsen, med hänsyn till att dels livräntan i åberopade fall fixerats till allenast 500 kronor, dels — såvitt flygstyrelsen hade sig bekant — sagda norm ej heller i andra fall tillämpats, förhindrad att nu föreslå högre belopp än 500 kronor. Flygstyrelsen hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att sökanden finge under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig livränta av 500 kronor.

Statskontoret, som den 15 december 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att sådana omständigheter beträffande sökanden syntes föreligga, som i föregående liknande fall föranlett till beredande av olycksfallsersättning i form av livränta. Beloppet, som tidigare plägat bestämmas till vad av flygstyrelsen nu föreslagits eller 500 kronor, hade numera, såsom framginge av propositionen till 1927 års riksdag nr 59 punkt 2:o om pension åt omkomne fältflygaren O. V. J. Jacobsons moder, funnits böra höjas till 600 kronor för att utan pensionstillägg, som numera icke utginge å nya pensioner, ungefär motsvara en tidigare pension å 500 kronor med dylikt tillägg. I övrigt hade flygstyrelsens förslag icke givit statskontoret anledning till erinran.

Med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter finner jag mig jämväl i nu förevarande fall böra tillstyrka beviljande av understöd av statsmedel. Mot det av statskontoret föreslagna beloppet, 600 kronor, har jag intet att erinra. Tidpunkten, från vilken understödet bör utgå, synes mig böra bestämmas till den 1 november 1927. På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

> att avlidne löjtnanten vid flottan Erik Axelsson Palms moder, änkan Hilda Davida Palm, född Hellstenius, må från och med den 1 november 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

3:o.

Ang. pension åt änkan Astrid Hulda Viola Ljungström, född Hansson.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till försvarsdepartementet den 9 november 1927 inkommen skrift har fänriken i flottans reserv Einar Ljungströms änka Astrid Hulda Viola Ljungström, född Hansson, anhållit att komma i åtnjutande av pension och såsom skäl härför anfört, att hennes make avlidit till följd av olycksfall under flygtjänstgöring den 1 juni 1927.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att änkan Ljungström är född den 15 december 1905, samt att boupptecknigen efter Ljungström utvisat en behållning av allenast 335 kronor 86 öre.

I avgivet yttrande har *riksförsäkringsanstalten* anfört, att vid prövning av till ämbetsverket inkomna handlingar rörande det olycksfall med dödlig utgång, som den 1 juni 1927 drabbat fänriken Ljungström under tjänstgöring vid andra flygkåren, hade anstalten funnit ifrågavarande olycksfall hava inträffat under sådana omständigheter, att ersättning i anledning av detsamma borde utgivas jämlikt bestämmelserna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete med däri senare vidtagna ändringar. Hade olycksfall medfört döden, skulle jämlikt 7 § av samma lag i ersättning utgivas, bland annat, dels begravningshjälp med en tiondel av den avlidnes

årliga arbetsförtjänst, dock ej med mindre belopp än 100 kronor, dels ock till änka, när äktenskapet slutits före olycksfallet, en livränta från dödsfallet, så länge hon levde ogift, å ett årligt belopp, motsvarande en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Riksförsäkringsanstalten hade i förevarande fall med tillämpning av föreskrifterna i 9 § av samma lag beräknat den avlidnes årliga arbetsförtjänst till i nämnda lagrum angivet maximibelopp, eller 3,000 kronor. I överensstämmelse härmed hade anstalten i anledning av ifrågavarande olycksfall utgivit begravningshjälp med 300 kronor samt tillerkänt den avlidnes änka en årlig livränta å 750 kronor, att utgå från och med den 2 juni 1927, så länge hon levde ogift.

Marinförvaltningen har i yttrande den 29 december 1927 anfört, att sådana ömmande omständigheter i förevarande fall icke syntes föreligga, som skulle kunna föranleda utverkande av pension åt sökanden.

Statskontoret, som den 21 januari 1928 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid erinrat, att vid framläggande för 1927 års riksdag av förslag om beviljande av understöd åt vid flyghaveri omkomne korpralen K. H. E. Anderssons änka av vederbörande departementschef under punkten 4 i propositionen nr 59 anförts bland annat följande. Efter därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar hade riksdagen i åtskilliga fall beviljat tilläggspensioner från allmänna indragningsstaten åt änkor och barn efter statstjänare, som avlidit till följd av olycksfall under flygtjänstgöring. Utöver det i statskontorets yttrande omförmälda fallet (1918 års riksdags beslut om fyllnadspensioner åt änka och barn efter omkomne löjtnanten friherre H. G. Pfeiff) finge departementschefen erinra, hurusom dylika pensioner beviljats bland annat av 1918 års riksdag åt löjtnanten friherre H. G. von Blixen-Fineckes änka och barn (riksdagens skrivelse nr 10 A, punkt 49), av 1919 års riksdag åt kaptenen G. Å. H:son Brilioths änka och barn (riksdagens skrivelse nr 10 A, punkt 39) samt av 1922 års riksdag åt löjtnanten H. Sjöholms änka och barn (riksdagens skrivelse nr 302, punkt 20). Att särskilda förmåner i pensionshänseende borde i de fall, där familjeförsörjaren omkommit till följd av olyckshändelse under flygtjänstgöring, beredas de efterlevande, torde vara väl motiverat såväl i betraktande av denna tjänstgörings riskfyllda natur som med hänsyn till flygvapnets rekrytering. Under åberopande av vad sålunda anförts och med erinran, att förenämnda för 1927 års riksdag framlagda förslag blivit av riksdagen bifallet (riksdagens skrivelse nr 216, punkt 4), finge statskontoret, vid det förhållande att riksförsäkringsanstaltens beslut om livränta till änkan Ljungström måste anses vara grundat på utredning därom, att fänriken Ljungström omkommit genom olyckshändelse under likartade förhållanden som de, vilka tidigare föranlett till beviljande av tilläggspensioner, föreslå, att liknande förmån utverkades jämväl i förevarande fall. Änkan Ljungström, vilken icke syntes vara berättigad till gratial från flottans pensionskassa, ägde enligt riksför-

säkringsanstaltens beslut åtnjuta en årlig livränta å 750 kronor att utgå från och med den 2 juni 1927, så länge hon levde ogift. På grund härav och då i föregående liknande fall tilläggspensionen från allmänna indragningsstaten ansetts böra, när det gällt officersänka, så avpassas, att sammanlagda förmånen uppginge till 1,500 kronor för år, hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Ljungström finge från och med den 2 juni 1927, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, uppbära, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, ett årligt understöd från allmänna indragningsstaten till belopp, som för vinnande av ett med tolv jämnt delbart tal syntes böra bestämmas till 756 kronor.

Flygstyrelsen har i utlåtande den 3 februari 1928 anfört, att i enlighet med vad statskontoret erinrat hade statsmakterna vid de tillfällen, då beställningshavare vid krigsmakten ljutit döden till följd av olyckshändelse under flygtjänstgöring, tillerkänt understöd, utöver pension eller författningsenligt utgående livränta, åt efterlevande änkor och barn. Därvid hade uppenbarligen hänsyn tagits till att understödet jämte eventuell pension eller livränta skulle kunna möjliggöra ett nödtorftigt uppehälle åt de efterlevande, oavsett deras förmögenhetsställning eller möjligheterna i övrigt för dem att sörja för sitt uppehälle. Denna princip torde få anses genom berörda tidigare beslut godkänd. Några skäl att i förevarande fall frångå densamma syntes icke föreligga. Under åberopande av vad flygstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 24 september 1926 framhållit beträffande understöd åt änkan efter vid flygolycka omkomne korpralen vid flottan Karl Henrik Einar Andersson finge styrelsen jämväl erinra om vad i fråga om dylika understöd anförts av tillkallade sakkunniga i betänkande angående arméns och marinens flygväsenden den 14 mars 1918. Statskontoret hade i sitt till ärendet fogade utlåtande i utdrag återgivit ett uttalande av vederbörande departementschef i fråga om understöd till korpralen Anderssons änka. Flygstyrelsen hade funnit de däri åberopade skälen för tillerkännande av understöd vara av den art, att de syntes böra läggas till grund även vid bedömande av nu förevarande fall. Det torde jämväl böra framhållas, att den känsla av trygghet, som statsmakternas tidigare beslut om sådana understöd, varom nu vore fråga, torde få anses innebära för flygvapnets personal, skulle betänkligt rubbas, därest förevarande framställning icke bleve bifallen. Ett beslut i dylik riktning skulle för visso komma att försvåra vapnets rekrytering och sålunda orsaka allvarliga olägenheter. Det vore att förmoda, att marinförvaltningen vid avgivandet av sitt utlåtande icke beaktat nu berörda synpunkter. Flygstyrelsen, som ansåge sig icke nog kunna framhålla betydelsen av att understöd i detta fall utgåves av statsverket i likhet med vad tidigare beslutats, hade intet att erinra mot det av statskontoret föreslagna beloppet.

Under åberopande av vad sålunda i ärendet förekommit och då fänriken Ljungström avlidit under förhållanden likartade med dem, vilka tidigare lett

till beviljande av tilläggspensioner åt efterlevande till genom olyckshändelse under flygtjänstgöring omkomna familjeförsörjare, finner jag mig böra tillstyrka, att änkan Ljungström, utöver vad hon äger uppbära från riksförsäkringsanstalten i form av livränta, kommer i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd. Gentemot det av statskontoret föreslagna beloppet, 756 kronor för år räknat, har jag icke något att erinra; och torde understödet böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder Ljungström omkommit, eller alltså från och med den 1 juli 1927.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

> att fänriken i flottans reserv Einar Ljungströms änka Astrid Hulda Viola Ljungström, född Hansson, må från och med den 1 juli 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor.

4:o.

Ang. understöd åt avlidne furiren N. E. Göranssons föräldrar, vaktmästaren N. A. Göransson och hans hustru.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, av chefen för Skånska dragonregementet till arméförvaltningens civila departement den 30 mars 1927 överlämnad skrift har avlidne furiren vid nämnda regemente Nils Erik Göranssons fader, vaktmästaren Nils August Göransson anhållit att för sig och sin familj komma i åtnjutande av understöd i anledning av sonens frånfälle.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att furiren Göransson den 9 februari 1927 inom Skånska dragonregementets lokaler träffats av ett skott från en karbin, avlossat av korpralen vid regementet nr 22/5 Hansson, vilken därpå skjutit sig själv; att båda omedelbart avlidit; att furiren Göransson varit i tjänst vid regementet omkring 5 år och därunder skött sig oförvitligt; att han efterlämnat såsom närmaste anhöriga fader och moder samt fyra syskon; att fadern, som är född den 23 september 1861 och innehar anställning såsom vaktmästare i folkets park i Skurup, för närvarande lider av Dupuytrens fingerkontraktur å båda händerna, ledgångsreumatism och hjärnåderförkalkning, samt att modern, som är född den 1 oktober 1866, lider av muskelreumatism; att båda på grund av sjukdom äro oförmögna till hårdare arbete; att de dessutom äro medellösa och fattiga samt ekonomiskt understötts av såväl den nu avlidne sonen som en dotter; att de bidrag, dessa lämnat till föräldrarnas uppehälle, belöpt sig till omkring 100 kronor för år från sonen och omkring 75 kronor för år från dottern; att de i övrigt icke åtnjutit något underhåll vare sig av barnen eller andra anhöriga, ej heller från kommunen eller staten; att korpralen Hansson ej efterlämnat några tillgångar och att något vederlag för den ekonomiska förlust, Göranssons föräldrar lidit genom sonens frånfälle, ej kunde på grund av bristande tillgångar uttagas av Hanssons rättsinnehavare; samt att riksförsäkringsanstalten jämlikt

bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, och lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete funnit begravningshjälp med 240 kronor skola utgå i anledning av furiren Göranssons död, men däremot ansett sig icke kunna utgiva någon livränta till Göranssons efterlevande föräldrar, enär dessa icke varit för sitt uppehälle beroende av den avlidnes arbete i den grad, nyssnämnda förordning och lag stadga.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens civila departement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 juni 1927 anfört, att enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgåves icke ersättning för skada, som uppsåtligen förorsakats av tredje man, där denne icke haft ledning av eller uppsikt över tjänstgöringen. Då den korpral, vilken hade nedskjutit sökandens son, icke innehaft dylik ledarställning i förhållande till den skjutne, torde ifrågavarande förordning icke vara tillämplig å här föreliggande fall. I lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete föreskreves, bland annat, att, därest olycksfall, som medförde den skadades död, uppsåtligen förorsakats av efterlevande, ersättning ej finge utgå till denne. Däremot innehölle nämnda lag inga bestämmelser om ersättning för skada, som uppsåtligen förorsakats av tredje man. Det syntes departementet därför tvivelaktigt, huruvida olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser kunde tillämpas på fall, varom här vore fråga. Emellertid hade 1926 års riksdag, enligt vad som framginge av dess skrivelse den 23 mars 1926 nr 107 punkt 4, i princip uttalat sig för att fall, då befattningshavare i statens tjänst genom förbrytelse åsamkades skada under tjänsteutövning, finge likställas med olycksfall i tjänsten. Vidare hade försäkringsrådet jämlikt dess utslag den 10 september 1926 förklarat, att fall, då arbetare på väg från arbetet blivit överfallen och misshandlad, måste anses såsom olycksfall i arbete. Under sådana omständigheter ansåge departementet för sin del, att här föreliggande fall syntes kunna hänföras till olycksfall, för vilka ersättning utginge enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag. Furiren Göranssons föräldrar skulle följaktligen vara berättigade till dels begravningshjälp med en tiondel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst, dels under viss förutsättning årligt understöd i form av livränta. Begravningshjälp i anledning av Göranssons dödsfall hade redan utbetalts av riksförsäkringsanstalten med 240 kronor, vilket belopp fastställts i enlighet med bestämmelserna i 1909 års militärersättningsförordning och 1916 års olycksfallsförsäkringslag. Enligt vad departementet under hand inhämtat, skulle emellertid begravningshjälpen i förevarande fall hava fastställts till enahanda belopp, även om hänsyn icke tagits till nyssnämnda förordning. Någon livränta hade däremot anstalten ansett sig icke kunna tillerkänna Göranssons efterlevande föräldrar. För erhållande av dylik ersättning erfordrades nämligen, när fråga vore om ersättning för olycksfall, som inträffat efter den 1 januari 1927, att de efter-

levande föräldrarna varit för sitt uppehälle väsentligen beroende av den avlidnes arbete. Så kunde emellertid icke anses hava varit fallet beträffande furiren Göranssons föräldrar, enär denne bidragit till deras uppehälle med allenast omkring 100 kronor för år. Även om olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser skulle kunna anses tillämpliga å förbrytelser av här föreliggande slag, vore följaktligen sökanden och hans hustru författningsenligt icke berättigade till någon livränta i anledning av sonens död. Det oaktat ansåge emellertid departementet omständigheterna i målet tala för, att någon ersättning av statsmedel borde beredas furiren Göranssons efterlevande föräldrar utöver den begravningshjälp, som redan till dem utgivits. Otvivelaktigt hade ju dessa genom sonens död gått miste om ett ekonomiskt stöd, som de eljest kunnat påräkna, en förlust, som för dem borde vara så mycket mera kännbar, som de vore sjukliga och fattiga samt till åren komna. Att staten under sådana förhållanden borde träda hjälpande emellan torde icke vara mer än rättvist och billigt. Departementet tilläte sig i detta hänseende erinra därom, att 1927 års riksdag jämlikt dess skrivelse den 24 maj nämnda år nr 216 punkt 2 beviljat årlig pension åt genom olycksfall under flygtjänstgöring avlidne fältflygaren, korpralen i fälttelegrafkårens reserv O. V. I. Jacobsons moder, änkan Sofia Matilda Jacobson, född Svenson, oaktat hon icke varit för sitt uppehälle beroende av sonens arbete i den grad, de vid tiden för olycksfallet gällande författningar föreskreve. Vidare hade 1927 års riksdag enligt samma skrivelse punkt 3 beviljat årlig pension åt genom vådaskott under fältskjutning avlidne värnpliktige N. H. Blomgrens moder, änkan Elin Maria Blomgren, född Johansson, oaktat hon icke varit för sitt uppehälle beroende av sonens arbetsförtjänst i den omfattning 1909 års militärersättningsförordning föreskreve. Vad anginge beloppet av det årliga understöd, som i förevarande fall syntes böra utgå, finge departementet anföra följande. Därest livränta författningsenligt kunnat tillerkännas furiren Göranssons efterlämnade föräldrar, hade denna enligt 7 § i lagen den 18 juni 1926 (nr 215) om ändring i vissa delar av lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete bort utgå med ett årligt belopp, motsvarande värdet av det underhåll, de av den avlidne åtnjutit, dock högst en fjärdedel av den avlidnes arbetsförtjänst. Enär det årliga bidraget till föräldrarna från furiren Göransson utgjort allenast omkring 100 kronor, skulle följaktligen det årliga understödet, utmätt i enlighet med bestämmelserna i nyssnämnda lag, hava uppgått till nämnda belopp. Ett dylikt understöd ansåge emellertid departementet vara alltför ringa för att bliva till verklig hjälp åt föräldrarna. Ihågkommas borde också, att furiren Göransson helt säkert i en framtid, i den mån hans egna inkomster hade ökats och föräldrarnas inkomstmöjligheter hade minskats, kommit att utöka bidraget, vilket ju också ålegat honom enligt gällande fattigvårdslag. Att fixera något bestämt belopp såsom vederlag för den förlust, Göranssons föräldrar lidit genom sonens frånfälle, torde näppeligen låta sig göras, men hade departementet såsom lämpligt understöd i förevarande fall tänkt sig en summa av 420 kronor för år eller samma belopp, som av 1927 års riksdag i årlig

pension tillerkänts ovannämnda änka Elin Maria Blomgren, född Johansson. Understödet syntes böra beviljas från allmänna indragningsstaten och utgå från och med den 1 mars 1927 eller från och med månaden näst efter den, då furiren Göransson avlidit. På grund av vad sålunda anförts, hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att vaktmästaren Göransson och hans hustru Johanna Göransson eller, vid dödsfall för endera av dem, den efterlevande finge, räknat från och med den 1 mars 1927, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av förslagsvis 420 kronor i anledning därav, att deras son, furiren Göransson blivit nedskjuten av en korpral vid samma regemente.

Statskontoret, som den 10 augusti 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att med hänsyn till omständigheterna i detta ärende och till vad 1926 års riksdag i skrivelse nr 107 punkt 4 uttalat angående omarbetning av gällande bestämmelser om ersättning åt befattningshavare i statens tjänst vid olycksfall i arbete, ansåge statskontoret, att åt avlidne furiren Göranssons föräldrar borde beredas någon ersättning för den minskning i underhåll, som de måst vidkännas till följd av deras sons dödsfall. Statskontoret kunde dock icke förorda det av améförvaltningen föreslagna beloppet utan ansåge sig böra stanna vid det, som enligt 7 § i lagen den 18 juni 1926 angående ändring i vissa delar av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete bort utgå, om denna lag varit på makarna Göransson tillämplig, eller 100 kronor. Ämbetsverket hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att till vaktmästaren Göransson och hans hustru eller, vid dödsfall för endera av dem, den efterlevande finge, räknat från och med den 1 mars 1927, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 100 kronor.

Genom brev den 11 november 1927 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till makarna Göransson finge för tiden från och med den 1 mars 1927 tillsvidare, intill dess frågan om beredande av pension åt dem blivit slutligt prövad, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas ett understöd av 100 kronor, med skyldighet för dem att, i den mån pension kunde bliva dem tillerkänd jämväl för tid, varunder de uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilkas återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

I likhet med myndigheterna anser jag mig böra tillstyrka, att avlidne furiren Göranssons föräldrar beviljas något understöd av statsmedel i anledning av sonens frånfälle. Statskontoret har i sådant hänseende, med tillämpning av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser, förordat ett årligt belopp av 100 kronor. I betraktande av de förhållanden, varunder furiren Göransson omkommit, samt med hänsyn till övriga i ärendet förekomna omständigheter anser jag billigheten bjuda, att den avlidnes föräldrar be-

viljas något större understöd än vad statskontoret föreslagit. Jag ansluter mig därför till arméförvaltningens civila departements förslag om ett årligt understödsbelopp av 420 kronor. Understödet torde böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder furiren Göransson avlidit, eller från och med den 1 mars 1927.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne furiren vid Skånska dragonregementet Nils Erik Göranssons föräldrar, vaktmästaren Nils August Göransson och hans hustru, må — gemensamt och efter enderas död den efterlevande — från och med den 1 mars 1927 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 420 kronor.

5:o.

Ang. understöd åt avlidne värnpliktige P. A. Arnqvists föräldrar, arrendatorn P. E. Arnqvist och hans hustru.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 5 mars 1927, har arrendatorn Per Elias Arnqvist anhållit om understöd i anledning därav att hans son, värnpliktige Per Alf Arnqvist avlidit till följd av sjukdom, ådragen under värnpliktstjänstgöring.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att värnpliktige Arnqvist, under fullgörande av sin värnpliktstjänstgöring vid Bodens artilleriregemente den 16 januari 1926 insjuknade i lunginflammation, i vilken sjukdom han den 3 februari nämnda år avled; att vederbörande bataljonsläkare såsom sin åsikt uttalat, att det vore mycket troligt, att militärtjänsten bidragit till ifrågavarande sjukdoms uppkomst; att den avlidne efterlämnat såsom närmast anhöriga föräldrar vilka äro födda, fadern den 22 september 1872 och modern den 8 maj 1873, samt sex syskon, varav fyra minderåriga; att fadern under de senaste åren haft en arbetsinkomst av omkring 2,000 kronor; att modern är nervsjuk; att de efterlämnade syskonen ej äro i stånd att bidraga till föräldrarnas uppehälle; samt att den avlidne, som i livstiden varit skogsarbetare, förtjänat omkring 1,400 kronor om året samt lämnat så gott som hela sin arbetsförtjänst till föräldrarna.

Riksförsäkringsanstalten har i avgivet utlåtande den 2 juli 1927 anfört, att anstalten i anledning av värnpliktige Arnqvists dödsfall jämlikt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med däri genom förordningen den 4 juni 1920 vidtagna ändringar utgivit begravningshjälp med 150 kronor, vilket belopp utbetalats till Bodens artilleriregementes kassaförvaltning, som med motsvarande belopp förskotterat kostnaderna för Arnqvists begravning. Enligt förstnämnda förordning utgåves livränta till föräldrar, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende. Då emellertid riksförsäkringsanstalten efter i ärendet verkställd utredning funnit sökanden och hans hustru icke hava varit för sitt uppehälle av sin ovannämnde sons arbete huvudsakligen beroende, hade någon livränta jämlikt ifrågavarande förordning icke kunnat av anstalten tillerkännas dem. Därest sökanden och hans hustru varit av sonens arbete beroende i den

mån, att livränta kunnat tillerkännas dem enligt förordningen i fråga, skulle dylik livränta hava utgivits till dem båda gemensamt från tidpunkten för sonens dödsfall med ett årligt belopp av 360 kronor.

Uti avgivet utlåtande den 20 september 1927 hava *arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse* anfört, att oaktat makarna Arnqvist icke vore författningsenligt berättigade till livränta i anledning av sonens, värnpliktige Arnqvist död, ansåge dock arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse med hänsyn dels till föreliggande ömmande omständigheter, dels därtill, att makarna Arnqvist genom sonens död gått miste om ett ekonomiskt stöd, som eljest säkerligen kunnat påräknas, det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något årligt understöd av statsmedel bereddes dem i anledning av deras sons död. Ett tillerkännande av dylikt understöd i förevarande fall syntes så mycket mera böra ske, som det genom den i ärendet verkställda utredningen torde få anses ådagalagt, att sökanden och hans hustru varit för sitt uppehälle av den avlidnes arbetsförtjänst väsentligen beroende. Departementet och styrelsen tilläte sig i detta avseende erinra därom, att genom förordningen den 18 juni 1927 (nr 234), vilken komme att träda i kraft den 1 januari 1928, om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, bestämmelserna för tillerkännande av livränta till efterlevande föräldrar ändrats därhän, att i ersättning skulle till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder, eller om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna levde, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete väsentligen beroende, utgivas en livränta å ett årligt belopp, motsvarande värdet av det underhåll, de av den avlidne åtnjutit, dock högst en fjärdedel av den avlidnes arbetsförtjänst. Härav framginge, att för livräntas utgående till efterlevande föräldrar i framtiden icke komme att såsom villkor gälla, att dessa varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av den avlidnes arbetsförtjänst.

Enligt nyssberörda förordning utginge såsom förut nämnts livränta under viss förutsättning till efterlevande föräldrar med ett årligt belopp, motsvarande värdet av det underhåll, de av den avlidne åtnjutit, dock med högst en fjärdedel av den avlidnes arbetsförtjänst. Enär enligt § 8 av nämnda förordning den årliga arbetsförtjänsten för den kategori värnpliktiga, avlidne Arnqvist tillhört, antoges utgöra 1,764 kronor, skulle följaktligen den makarna Arnqvist tillkommande livräntan, utmätt enligt bestämmelserna i meranämnda förordning, uppgå till 441 kronor för år. Emellertid trädde ifrågavarande förordning i kraft först från och med ingången av år 1928. Ersättningsanspråk, som grundades på sjukdom, som yppats dessförinnan, skulle enligt förordningen bedömas enligt äldre bestämmelser. Enär värnpliktige Arnqvists sjukdom yppats under år 1926, torde följaktligen här föreliggande ersättningsanspråk böra bedömas enligt äldre bestämmelser. Jämlikt dessa bestämmelser, som återfunnes i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

med däri genom förordningen den 4 juni 1920 vidtagna ändringar, utginge livränta till efterlevande föräldrar med ett årligt belopp av 360 kronor, men erfordrades härför, såsom även av riksförsäkringsanstalten framhållits, att föräldrarna varit för sitt uppehälle av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende. Då så icke varit fallet beträffande makarna Arnqvist, torde något årligt understöd i anledning av sonens död ej heller enligt dessa äldre bestämmelser kunna tillerkännas dem, med mindre riksdagens medgivande härtill utverkades. På grund av vad sålunda anförts, hemställde departementet och sjukvårdsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att till arrendatorn Per Elias Arnqvist och hans hustru finge, i anledning därav att deras son, värnpliktige Arnqvist avlidit till följd av sjukdom, som han ådragit sig under militärtjänstgöring, från beväringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas livränta med ett årligt belopp av 360 kronor, att beräknas och utgå från tidpunkten för sonens dödsfall, eller från och med den 3 februari 1926.

Statskontoret, som den 7 november 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att statskontoret, under åberopande av riksdagens beslut i föregående liknande fall, exempelvis i anledning av motionerna vid 1924 års riksdag nr 123/I och 261/II om understöd åt efterlevande till vissa värnpliktiga, vilka omkommit vid en järnvägsolycka, samt propositionen nr 59/1927 punkt 3:o om pension åt avlidne värnpliktige N. H. Blomgrens moder, funne sig kunna tillstyrka, att understöd utverkades åt avlidne värnpliktige Arnqvists föräldrar, att åtnjutas av föräldrarna gemensamt, så länge bägge levde, och efter enderas död av den efterlevande. Sådant understöd hade, såsom framginge av nämnda proposition nr 59/1927, anvisats att utgå från allmänna indragningsstaten och till beloppet avpassats att såsom reglerad familjepension motsvara ett oreglerat pensionsbelopp av 360 kronor eller alltså 420 kronor. Statskontoret hemställde således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att värnpliktige Arnqvists föräldrar gemensamt och efter enderas död den efterlevande finge från och med den 3 februari 1926 åtnjuta understöd från allmänna indragningsstaten till årligt belopp av 420 kronor.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit finner även jag mig böra tillstyrka, att något understöd beredes värnpliktige Arnqvists föräldrar. Emot det av statskontoret föreslagna beloppet, 420 kronor, har jag icke funnit skäl till erinran. Understödet torde böra utgå från allmänna indragningsstaten från och med månaden näst efter den, varunder värnpliktige Arnqvist avlidit, eller från och med den 1 mars 1926.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

> att avlidne värnpliktige Per Alf Arnqvists föräldrar, arrendatorn Per Elias Arnqvist och hans hustru, må — gemensamt och efter enderas död den efterlevande — från och med den 1 mars 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 420 kronor.

6:o.

Ang. pension åt änkan Johanna Hallgren, född Gustafsdotter.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 27 januari 1928 har *styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori* gjort framställning om beredande av pension åt faktoriarbetaren Johan Fredrik Hallgrens änka Johanna Hallgren, född Gustafsdotter.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att faktoriarbetaren Hallgren, som avled den 19 december 1927, varit anställd vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori i över 30 år; att han den 30 juni 1920 entledigades från nämnda anställning med av riksdagen beviljad årlig pension av 600 kronor; att hans efterlämnade änka, som är född den 16 juli 1856, på grund av ålderdomssvaghet är oförmögen att genom arbete försörja sig; att behållningen i boet utgjorde omkring 600 kronor, vilka medel torde hava åtgått till begravnings- m. fl. kostnader; samt att några personer icke finnas, som hava försörjningsplikt gent emot änkan.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 januari 1928 anfört, att då departementet ansåge billigt, att änkan Hallgren bereddes årligt understöd till livsuppehälle, hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja henne ett årligt understöd under hennes återstående livstid, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, av 300 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1928.

Uti avgivet utlåtande den 10 februari 1928 har *statskontoret* anfört, att ämbetsverket, på grund av vad handlingarna innehölle och i ärendet blivit upplyst, funne starka skäl tala för att understöd av statsmedel bereddes änkan Hallgren. I fråga om understödets belopp ville statskontoret föreslå, att detta, i likhet med vad som ägt rum i ett flertal liknande fall, bestämdes till 384 kronor för år. Statskontoret hemställde alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Hallgren finge från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Med hänsyn till vad sålunda i ärendet förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att pension med 384 kronor för år beredes änkan Hallgren, att utgå från och med den 1 januari 1928.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

> att arbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Johan Fredrik Hallgrens änka Johanna Hallgren, född Gustafsdotter, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

7:o.

Ang. pension åt tre änkor efter daglönare vid flottans varv i Karlskrona.

Uti särskilda till Kungl. Maj:t ställda, till marinförvaltningen överlämnade skrifter hava nedannämnda änkor efter daglönare vid flottans varv i Karlskrona, nämligen Anton Wilhelm Johanssons änka Anna Maria Johansson, född Mattisson, Jonas Håkansson Sunds änka Ingrid Sofia Håkansson Sund, född Bengtsson, och Axel Richard Tilosius Karlssons änka Kerstin Karlsson, född Svensdotter, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Johansson, som avled den 6 april 1910, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona från och med den 21 juni 1877 intill sin död; att hans efterlämnade änka, som är född den 1 april 1860, lider av gallstenssjukdom och på grund härav är oförmögen att genom arbete försörja sig; samt att hon är i behov av understöd;

att Sund, som avled den 5 maj 1926, varit anställd såsom båtsman under tiden 11 november 1865—15 januari 1900, antagits till daglönare vid flottans varv i Karlskrona den 1 september 1897, anställts såsom förman den 1 december 1906 samt efter uppnådd pensionsålder entledigats från sin anställning vid varvet med utgången av juli månad 1913; att hans efterlämnade änka, som är född den 29 augusti 1851, befinner sig i torftiga omständigheter och är i stort behov av understöd; samt att enligt vad änkan uppgivit makarnas barn äro till åren komna och hava egna familjer att försörja;

att Karlsson, som avled den 18 januari 1927, varit anställd vid flottans varv i Karlskrona vid ingenjördepartementet under tiden 18 april 1883—28 maj 1885, vid ekipagedepartementet under tiden 20 november 1905—28 februari 1906 samt ånyo vid förstnämnda departement från och med den 1 mars 1906 till och med den 31 augusti 1926, då han entledigats med åtnjutande av förtidspension; att hans efterlämnade änka, som är född den 27 augusti 1858, på grund av åderförkalkning med hjärtlidande samt ålderdomsstarr å båda ögonen är oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig; att hon är i behov av understöd; samt att enligt vad änkan uppgivit makarnas barn äro till åren komna och hava egna familjer att försörja.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 februari 1927 anfört, att 1925 års riksdag hade i skrivelse nr 200 punkt 1:o av principiella skäl funnit det innebära betänkligheter att med statsmedel pensionera änkor efter befattningshavare, vilka icke ägt möjlighet att genom statens förmedling grundlägga familjepension. Riksdagen ansåge, att beviljande av understöd i sådana fall borde förekomma endast, när särskilt ömmande omständigheter vore för handen. Änkorna Johansson, Sund och Karlsson vore änkor efter arbetare, som tjänat staten i mellan 23 och 48 år, och vore nu mer eller mindre till åren komna samt saknade möjligheter att för framtiden försörja sig. Marinförvaltningen finge därför, under erinran om att pensionsbeloppet i här avsedda fall jämlikt 1926 års riksdags uttalande i skrivelse nr 149 punkt 6 borde

utgå med 384 kronor, tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkorna Johansson, Sund och Karlsson finge, räknat från och med den 1 januari 1927, komma i åtnjutande av årliga pensioner å allmänna indragningsstaten till belopp av 384 kronor åt var och en av dem, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 5 mars 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anslutit sig till marinförvaltningens förslag, att pension måtte beredas änkorna Johansson, Sund och Karlsson samt att pensionsbeloppet skulle bestämmas till 384 kronor; och hade statskontoret icke annat att erinra mot marinförvaltningens hemställan i ärendet än att, då daglönaren Karlsson avlidit först den 18 januari 1927 samt honom tillagd förtidspension utgått för tiden intill utgången av samma månad, änkan Karlssons åtnjutande av pension borde vidtaga först med ingången av februari månad 1927.

Genom brev den 8 april 1927 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till en var av änkorna Johansson, Sund och Karlsson finge tills vidare, räknat från och med den 1 januari 1927 beträffande de två förstnämnda samt från och med den 1 februari samma år beträffande den sistnämnda, från sjöförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 30 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för en var av förenämnda änkor att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Omständigheterna i förevarande fall synas mig påkalla, att ifrågavarande änkor komma i åtnjutande av understöd från statens sida. Beloppet torde böra bestämmas till 384 kronor årligen för en var av dem, att utgå för änkan Karlsson från och med den 1 februari 1927 och för de två övriga från och med den 1 januari nämnda år.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

> att daglönarna vid flottans varv i Karlskrona Anton Wilhelm Johanssons, Jonas Håkansson Sunds och Axel Richard Tilosius Karlssons änkor Anna Maria Johansson, född Mattisson, Ingrid Sofia Håkansson Sund, född Bengtsson, och Kerstin Karlsson, född Svensdotter, må, de två förstnämnda från och med den 1 januari 1927 och den sistnämnda från och med den 1 februari 1927, en var så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension av 384 kronor.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—7:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Yngvar Månsson.

Stockholm, K. L. Beckmans Boktr., 1928.